

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē bālakāṇḍē

॥ ṣaḍviṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ṣaḍviṃśaḥ sargaḥ ॥

śrīrāmakartṛkastāṭakāvadhaḥ

munērvacanamaklībaṃ
śrutvā naravarātmajaḥ |
rāghavaḥ prāñjalirbhūtvā
pratyuvāca dṛḍhavrataḥ ॥ 1.26.1 ॥

piturvacananirdēśāt
piturvacanagauravāt |
vacanaṃ kauśikasyēti
kartavyamaviśaṅkayā ॥ 1.26.2 ॥

anuśiṣṭō'smyayōdhyāyām
gurumadhyē mahātmanā |
pitṛā daśarathēnāhaṃ
nāvajñēyaṃ hi tadvacaḥ ॥ 1.26.3 ॥

sō'haṃ piturvacaḥ śrutvā
śāsanād brahmavādinaḥ |
kariṣyāmi na sandēha -
stāṭakāvadhamuttamam ॥ 1.26.4 ॥

gōbrāhmaṇahitārthāya
 dēśasya ca hitāya ca |
 tava caivāpramēyasya
 vacanaṃ kartumudyataḥ || 1.26.5 ||

ēvamuktvā dhanurmadhyē
 baddhvā muṣṭimarindamaḥ |
 jyāghōṣamakarōt tīvraṃ
 diśaḥ śabdēna nādayan || 1.26.6 ||

tēna śabdēna vitrastā -
 stāṭakāvanavāsinaḥ |
 tāṭakā ca susaṅkruddhā
 tēna śabdēna mōhitā || 1.26.7 ||

taṃ śabdamabhinidhyāya
 rākṣasī krōdhamūrcchitā |
 śrutvā cābhyadravat kruddhā
 yatra śabdō viniḥsṛtaḥ || 1.26.8 ||

tāṃ dṛṣṭvā rāghavaḥ kruddhāṃ
 vikṛtāṃ vikṛtānanām |
 pramāṇēnātivṛddhāṃ ca
 lakṣmaṇaṃ sō'bhyabhāṣata || 1.26.9 ||

paśya lakṣmaṇa yakṣiṇyā
 bhairavaṃ dāruṇaṃ vapuḥ |
 bhidyēran darśanādasyā
 bhīrūṇāṃ hṛdayāni ca || 1.26.10 ||

ētāṃ paśya durādharṣāṃ
 māyābalasamanvitām |
 vinivṛttāṃ karōmyadya
 hṛtakarṇāgranāsikām || 1.26.11 ||

na hyēnāmutsahē hantum
 strīsvabhāvēna rakṣitām |
 vīryaṃ cāsyā gatiṃ caiva
 hanyāmiti hi mē matiḥ || 1.26.12 ||

ēvaṃ bruvāṇē rāmē tu
 tātakā krōdhamūrcchitā |
 udyamya bāhuṃ garjantī
 rāmamēvābhyadhāvata || 1.26.13 ||

viśvāmitrastu brahmarṣi -
 rhuṅkāreṇābhibhartsya tām |
 svasti rāghavayōrastu
 jayaṃ caivābhyabhāṣata || 1.26.14 ||

uddhunvānā rajō ghōraṃ
 tātakā rāghavāvubhau |
 rajōmēghēna mahatā
 muhūrtaṃ sā vyamōhayat || 1.26.15 ||

tatō māyāṃ samāsthāya
 śilāvarṣēṇa rāghavau |
 avākirat sumahatā
 tataścukrōdha rāghavaḥ || 1.26.16 ||

śilāvarṣaṃ mahat tasyāḥ
 śaravarṣēṇa rāghavaḥ |
 prativāryōpadhāvantyāḥ
 karau cicchēda patribhiḥ || 1.26.17 ||

tataśchinnabhujāṃ śrāntā -
 mabhyāśē parigarjatīm |
 saumitrirakarōt krōdhā -
 ddhṛtakarṇāgranāsikām || 1.26.18 ||

kāmarūpadharā sā tu
 kṛtvā rūpāṇyanēkaśaḥ |
 antardhānaṃ gatā yakṣī
 mōhayantī svamāyayā || 1.26.19 ||

aśmavarṣaṃ vimuñcantī
 bhairavaṃ vicacāra sā |
 tatastāvaśmavarṣēṇa
 kīryamāṇau samantataḥ || 1.26.20 ||

drṣṭvā gādhisutaḥ śrīmā -
 nidaṃ vacanamabravīt |
 alaṃ tē ghṛṇayā rāma
 pāpaiṣā duṣṭacāriṇī || 1.26.21 ||

yajñavighnakarī yakṣī
 purā vardhēta māyayā |
 vadhyatāṃ tāvadēvaiṣā
 purā sandhyā pravartatē || 1.26.22 ||

rakṣāṃsi sandhyākālē tu
 durdharṣāṇi bhavanti hi |
 ityuktaḥ sa tu tām yakṣī -
 maśmavrṣṭyābhivarṣiṇīm || 1.26.23 ||

darśayañśabdavēdhitvaṃ
 tām rurōdha sa sāyakaiḥ |
 sā ruddhā bāṇajālēna
 māyābalasamanvitā || 1.26.24 ||

abhidudrāva kākutsthaṃ
 lakṣmaṇaṃ ca vinēduṣī |
 tāmāpatantīm vēgēna
 vikrāntāmaśanīmiva || 1.26.25 ||

śarēṇōrasi vivyādha
 sā papāta mamāra ca |
 tām hatām bhīmasaṅkāśām
 dṛṣṭvā surapatistadā || 1.26.26 ||

sādhu sādhviti kākutsthaṃ
 surāścāpyabhipūjayan |
 uvāca paramaprītaḥ
 sahasrākṣaḥ purandaraḥ || 1.26.27 ||

surāśca sarvē saṃhrṣṭā
 viśvāmitramathābruvan |
 munē kauśika bhadraṃ tē
 sēndrāḥ sarvē marudgaṇāḥ || 1.26.28 ||

tōṣitāḥ karmaṇānēna
 snēhaṃ darśaya rāghavē |
 prajāpatēḥ kṛśāsvasya
 putrān satyaparākramān || 1.26.29 ||

tapōbalabhṛtō brahman
 rāghavāya nivēdaya |
 pātrabhūtaśca tē brahmaṃ -
 stavānugamanē rataḥ || 1.26.30 ||

kartavyaṃ sumahat karma
 surāṇāṃ rājasūnūnā |
 ēvamuktvā surāḥ sarvē
 jagmurhr̥ṣṭā vihāyasam || 1.26.31 ||

viśvāmitraṃ pūjayanta -
 stataḥ sandhyā pravartatē |
 tatō munivaraḥ prīta -
 stātakāvadhatōṣitaḥ || 1.26.32 ||

mūrdhni rāmamupāghrāya
 idaṃ vacanamabravīt |
 ihādya rajanīm rāma
 vasāma śubhadarśana || 1.26.33 ||

śvaḥ prabhātē gamiṣyāma -
 stadāśramapadaṃ mama |
 viśvāmitravacaḥ śrutvā
 hr̥ṣṭō daśarathātmajaḥ || 1.26.34 ||

uvāsa rajanīm tatra
 tāṭakāyā vanē sukham |
 muktaśāpaṃ vanam tacca
 tasminnēva tadāhani |
 ramaṇīyaṃ vibabhrāja
 yathā caitrarathaṃ vanam || 1.26.35 ||

nihatya tām yakṣasutām sa rāmaḥ
 praśasyamānaḥ surasiddhasaṅghaiḥ |
 uvāsa tasmin muninā sahaiva
 prabhātavēlām pratibōdhyamānaḥ || 1.26.36 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
 bālakāṇḍē ṣaḍviṃśaḥ sargaḥ ||